

שאיין טומאת ידים במקדש –

For there is no *Tum'oh* of the hands in the *Beis HaMikdash*

OVERVIEW

תוספות Our². טומאת ידים במקדש¹ that we merited that there is no ידיהם ר' עקיבא discusses the novelty of this statement by ר"ע.

תוספות asks:

תימה לרבינו יצחק אמאי היה להם להיות טמא הא אין בהן היסח הדעת³ -

The ר"י is astounded! Why should the ידיהם have become טמא (even if there was היסח הדעת?!), for there was no ידיהם במקדש

תוספות entertains a possible explanation:

ואי משום דאמר בפרק בתרא דחגיגה (דף כד,א' ושם) כל הפוסל התרומה מטמא ידיהם להיות שניות -
And if the ידיהם should have been טמא because of the משנה cited in the last פרק of
פוסל תרומה (i.e. a שני or higher) is מסכת חגיגה which states, 'anything which is
שני לטומאה the ידיהם to become a מטמא⁵ -

תוספות rejects this explanation:

אם כן מאי קא פריך תרוייהו בו ביום גזרו⁶ -

If so why does the גמרא ask, 'both of them were decreed on the same day' -

והא הנהו ידיהם שפוסלות התרומה איירי בסתם ידיהם -

פוסל תרומה ידיהם which are But they were not decreed on the same day for these

¹ was referencing the משנה which stated that if a needle (which may have been טמא) was found in the הקדשים; the knife and the ידיהם (which came in contact with the needle) are טהור and the בשר is טמא.

² Generally the hands of a person are considered מטמא as a שני; they are פוסל תרומה and are הקדש, unless they are cleansed by either נטילה (for תרומה) or טבילה (for הקדש). The reason will be discussed shortly. However in the חכמים were not ידיהם Therefore the ידיהם are טהור (see footnote # 1).

³ One of the reasons that סתם ידיהם is טמא is because of היסח הדעת (a lack of mindfulness), people are not aware at all times what their hands are doing and since ידיהם עסקניות הן (they are busy [all over the place]) we are concerned that they were in contact with unclean objects. However in the בית המקדש the כהנים are constantly aware what their hands are doing, for they are in the midst of the עבודה, so there is no concern of היסח הדעת, therefore why should there be any reason that their hands should have ידיהם.

⁴ It should read כד,ב. It is a משנה in פ"ג מ"ב in משנה.

⁵ The ידיהם touched either the ראשון (which made the טמא) or it touched the במחט (בשר שנטמא במחט), in either case they are (at least) פוסל את התרומה so they should make the ידיהם a לטומאה.

⁶ The שאין טומאת ידיהם (he should have said כלים in his statement (he should have said זכינו שאין טומאת ידיהם). The גמרא answered that the גזירת ידיהם was decreed before the גזירת כלים (so at that time there was no גזירת כלים even by חולין [that a כלי can become טמא from טמא]). The גמרא challenged this and cites a משנה that both גזירת ידיהם and גזירת כלים were made on the same day (by the גזירות). (י"ח דבר).

- סתם ידיים is discussing (הספר וכו' cited the משנה the)

והנהו ידיים דכל הפוסל התרומה מטמא ידיים להיות שניות אינו אלא לקדשים כדמוכח בחגיגה -
And these ידיים regarding whom the משנה (ידיים) states that מטמא כל הפוסל התרומה מטמא⁷ as is evident (and not to תרומה)⁷ ידיים להיות שניים
היסח הדעת (not on account of פסול) should be ידיים (so if we are saying that the ידיים should be פסול);⁸ מסכת חגיגה in
[which is not applicable in the מקדש], but rather) because of 'כל הפוסל וכו', then this is not the same
!תרווייהו בו ביום גזרו (י"ח דבר), how can the גמרא argue that גזירה as גזירה

answers: תוספות

ותירץ רבינו יצחק דהך גזירה ודאי אינה ההיא דחגיגה -

And the ר"י answered that this גזירה of ידיים סתם is certainly not the גזירה of
מסכת חגיגה that (as maintained in the תוספות) מטמא את התרומה מטמא את הידיים להיות שניות (the question) -

אלא מסתמא כשגזרו אסתם ידיים שיהיו שניות⁹ -

Rather, presumably when the חכמים גזרו that ידיים סתם should be שניות to
- פוסל [תרומה] be

גזרו כמו כן מסתמא על ידיים הנוגעות בראשון¹⁰ שיהיו שניות¹¹ -

The חכמים were presumably also גזרו on ידיים which touch a ראשון that they
should be שניות and be [תרומה] -

הלכך הני ידיים שנגעו¹² במחט שהוא ראשון היה להם להיות שניות -

ראשון ידיים which touched the (needle) [meat] which is a
[which includes] סתם ידיים on גזרו (since they were already שניות) should have been a שני, לשומאה
- ([ידיים שנגעו בראשון])

אלא דאין טומאת ידיים במקדש:

However the ידיים are טהור since במקדש ידיים טומאת ידיים!

SUMMARY

There was first the גזירה of ידיים סתם (to be [even] פוסל); included in this גזירה
was that ידיים which touched a ראשון should become a שני. Then there was a later
גזירה that התרומה is כל הפוסל את התרומה only.

⁷ This refers to קדשים outside the ביהמ"ק like בשר שלמים.

⁸ See there כד,א that לא לתרומה אבל לא לקודש.

⁹ The הגהות הב"ח amends this to read גזרו לתרומה.

¹⁰ Even though that at that time they were not גזרו on שני (for that was the later גזירה of תרומה), they were however גזרו on ראשון (מטמא ידיים לקודש) (which is a שני) (which [knowingly] did not touch any ידיים טמא than).

¹¹ The הגהות הב"ח amends this to read הלכך שניות לתרומה.

¹² The הגהות הב"ח amends this to read שנגעו בבשר שהוא (instead of שנגעו במחט שהוא).

THINKING IT OVER

The גמרא later offers two explanations concerning this מחט; one of ר' יהודה אמר רב (that כגון שהיתה ר' יוסי בר אבין (that כגון שאבדה לו מחט טמא מת והכירה בבשר (פרה חסומה ובאה מחוץ לירושלים). Is the discussion in our תוספות applicable to both these interpretation or only to one (and which one)?¹³

¹³ See נצי"ב בית מאיר and the TosfosInEnglish.com